

The American Way

Sportief ondernemen in de marge

Professioneel lacrosse vecht voor zijn bestaan

Lacrosse is voor de meeste Europeanen een onbekend fenomeen. De razendsnelle en harde balsport waarbij spelers in American football-uitrusting met een soort vang- en lanceerstok elkaar de bal toespelen en deze in een doel trachten te werken, geniet eigenlijk alleen in Engeland enige populariteit. In Canada en Amerika, waar de sport van oudsher is geconcentreerd in de (oostelijke) regio's, neemt de populariteit van lacrosse hand over hand toe. Op colleges en universiteiten is het inmiddels één van de snelst groeiende sporten. En Amerika zou Amerika niet zijn als er niet ook een professionele lacrosse-league zou zijn. Sterker nog, er zijn er zelfs twee!

Door Pieter Verhoogt

De bekendste league is Major League Lacrosse, ofwel MLL. Uiteraard van een andere orde dan NBA, NFL en NASCAR, maar wel opgezet vanuit dezelfde intenties: *to make money!* MLL is een businessinitiatief van Jake Steinfeld, Dave Morrow en Tim Robertson. Fitnessgoeroe Steinfeld is in Amerika bekend als de man achter de toonaangevende lijn van 'Body by Jake'-fitnessapparatuur en -video's. Hij las in 1998 een artikel over de groei van lacrosse, zag marktkansen en zocht contact met één van de experts die in het artikel aan het woord kwamen: Dave Morrow. Morrow was ooit een lacrossetopper en werd daarna president van Warrior Lacrosse, een firma in lacrossekleding en -materiaal. Vervolgens werd ook Robertson, een businesspartner van Steinfeld, erbij gehaald.

Gedetacheerd

In 1999 werd de Major League Lacrosse opgericht en twee jaar later ging de eerste officiële competitie van start. Die bestond uit twee divisies: de American Division, met teams in Boston, Bridgeport en Long Island. En de National Division, met teams in Baltimore, New Jersey en Rochester. Aanvankelijk speelde men een competitie van veertien wedstrijden, maar in 2003 werd dat teruggebracht tot twaalf (zes thuis, zes uit). In de afsluitende play-offs spelen de vier beste teams om het nationale kampioenschap. Interessant is dat MLL een zogenaamde 'single entity sport league' is, wat inhoudt dat alle kosten en opbrengsten voor rekening van de league zijn. Ook staan de spelers onder contract bij MLL. Vanuit de league worden zij gedetacheerd bij een van de teams.

In 2003 werd het sportmerk New Balance partner van MLL. Dit betekende een forse impuls voor de jonge, ambitieuze league, die zich gestaag, maar

met horten en stoten ontwikkelde. Wegens teleurstellende financiële resultaten verhuisde de Bridgeport-franchise in 2004 naar Philadelphia. Ook het team uit Baltimore redde het niet: in 2006 verhuisde het naar Washington, om twee jaar later opnieuw te verhuizen, ditmaal naar Annapolis. Het seizoen 2006 begon de Major League Lacrosse met vier nieuwe, zogenaamde 'expansion teams' in Los Angeles, Denver, San Francisco en Chicago. Deze vier teams vormden samen de Western Conference. MLL bestond inmiddels uit tien teams.

Toeschouwers

MLL was continu op zoek naar nieuwe en meer winstgevendende markten. Onorthodoxe stappen werden niet geschuwd. Zo werd bij wijze van marktonderzoek besloten om in 2008 alle thuiswedstrijden van de Philadelphia Barrage in andere steden af te werken. De Barrage speelde zijn thuiswedstrijden in onder meer North Carolina, Virginia, Oregon, Texas en Missouri. Bovendien werd de thuiswedstrijd tegen Boston om economische redenen gespeeld in Boston.

MLL durfde stappen te zetten die voor de grotere leagues nog een brug te ver waren

Het MLL-seizoen loopt van mei tot augustus. De meeste MLL-teams spelen hun thuiswedstrijden in universiteitsstadions; in 2009 trokken ze gemiddeld 5.500 toeschouwers, het hoogste aantal sinds de oprichting en een groei van 23 procent ten opzichte van 2008. De Denver Outlaws hadden voor het vierde jaar op rij de meeste toeschouwers, gemiddeld ruim 10.000 per wedstrijd. Op 4 juli 2009 vestigde de ploeg bovendien een record. Op de thuiswedstrijd tegen de Washington Bayhawks kwamen 21.952 fans af. In totaal trokken de zes MLL-teams in 2009 ruim 200.000 toeschouwers.

Media, spelers en de crisis

In 2003 sloot MLL een overeen-

komst met het sportstation ESPN. Dat ging lacrossewedstrijden uitzenden op ESPN 2 en het internetplatform ESPN360.com. In 2007 werd de overeenkomst verlengd tot 2016. Sindsdien worden alle MLL-wedstrijden, inclusief de *All-Star Game* en de play-offs, live uitgezonden via ESPN360.com. Het succes van de MLL-uitzendingen was mede terug te voeren op een aantal aansprekende productvernieuwingen. MLL durfde enkele stappen te zetten die voor de grotere leagues en hun sterke spelersvakbonden nog een brug te ver waren. Het uitrusten van spelers met microfoons, het bevestigen van camera's op helmen en het vroegtijdig overstappen op HD-registratie, gaven een extra dimensie aan de MLL-uitzendingen.

Economisch gezien is de Major League Lacrosse een league van bescheiden niveau. Dat komt ook tot uitdrukking in de spelerssalaries. Waar het gemiddelde salaris in NHL, de kleinste van de *big four*-sporten, circa 1,5 miljoen dollar bedraagt, verdienen ervaren MLL-spelers gemiddeld zo'n 13.500 dollar per jaar. *Rookies* ontvangen gemiddeld 6.500 dollar per seizoen. 'Professionele' lacrossespelers zijn dus semiprofs die naast hun sport nog een 'normale' baan hebben.

Enkele MLL-teams boekten volgens *commissioner* David Gross in 2008 een bescheiden winst. De economische crisis heeft sindsdien echter stevig huisgehouden. Na het seizoen 2008 werden vier teams wegens financiële problemen opgedoekt. Na het wegvallen van Los Angeles, New Jersey, Philadelphia en San Francisco besloot MLL de vijf resterende teams onder te brengen in één Conferentie. Vlak voor de start van het seizoen 2009 werd Toronto Nationals toegevoegd, dat de rechten had overgenomen op het team Rochester Rattlers. Staf en spelers verhuisden naar Toronto, maar naam, logo en teamkleuren bleven achter in Rochester, voor een mogelijk nieuw team in de toekomst. In 2009 en 2010 werd de landelijke competitie dus afgewerkt met zes teams. MLL moet alle zeilen bijzetten om zijn product overeind te houden. Expansieplannen zijn even niet aan de orde, maar in afwachting van betere tijden houdt de league de ogen gericht op de markten van Cincinnati, Dallas, Detroit, Portland, Salt Lake City, San Diego, Seattle en St. Louis.

Indoor lacrosse

Naast MLL is er in de Amerikaanse markt nog een professionele lacrosse-league: een indoor league. Deze is het geesteskind van twee andere ondernemers: Chris Fritz en Russ Cline. Zij namen in 1986 het initiatief tot de oprichting van de Eagle Pro Box Lacrosse League (EPBLL). Bij indoor lacrosse hebben teams zes man op het veld in plaats van tien, zoals in de outdoorvariant. De EPBLL ging in 1987 van start met vier teams (Washington, Bal-

De National Lacrosse League werkt zijn wedstrijden af in ijshockeystadions, waarbij de boarding en de afscherming van plexiglas intact blijven en de ijsvloer wordt afgedekt met groen kunstgrasmat.

timore, Philadelphia en New Jersey) en een seizoen van zes speelronden. Maar liefst 124.500 mensen bezochten dat jaar een wedstrijd van de nieuwe league.

Uithuilen en opnieuw beginnen, ook dat is sportbusiness

In 1989 traden twee nieuwe teams toe (Detroit en New England) en veranderde de league zijn naam in Major Indoor Lacrosse League (MILL). Ook deze organisatie kende een onstuimig ontwikkelingspad. Onrendabele franchises verhuisden naar betere markten of gingen failliet en werden vervangen door nieuwe toetreders. In 1997 werd MILL zelfs geconfronteerd met een rivaliserende indoor league: de National Lacrosse League (NLL). Deze league was geen 'single entity', maar net als de grote Amerikaanse sportleagues gebaseerd op het traditionele franchise-model. Na een korte strijd fuseerden beide leagues en gingen ze verder onder de naam en met de structuur van de National Lacrosse League.

Debacle

De NLL groeide gestaag en omvatte in 2001 veertien teams, om daarna weer te krimpen. In 2007 ging het mis. In oktober, twee maanden voor het begin van de competitie, meldde toenmalig *commissioner* Jim Jennings dat de onderhandelingen met de spelersvakbond waren stukgelopen en dat er niets anders opzat dan het seizoen 2008 af te blazen. Een sportief en economisch debacle dreigde. Enkele dagen later zetten beide partijen alsnog hun handte-

kening onder een nieuw zevenjarig contract en ging het seizoen toch van start. Met twaalf teams in plaats van de verwachte veertien, omdat de franchises in Boston en Arizona niet konden leven met de gemaakte afspraken.

Na enkele verhuizingen en faillissementen bestaat de NLL momenteel uit elf teams (drie in Canada en acht in de VS), verdeeld over twee divisies. De league werkt zijn wedstrijden af in ijshockeystadions, waarbij de boarding en de afscherming van plexiglas intact blijven en de ijsvloer wordt afgedekt met groen kunstgrasmat. Het reguliere seizoen bestaat uit zestien speelrondes (acht thuis, acht uit) en loopt van december tot april. De indoorwedstrijden zijn vanwege de beperkte ruimte buitengewoon spectaculair. De NLL-spelers verdienen gemiddeld iets meer dan hun outdoorcollega's.

Uithuilen

MLL en NLL zijn economisch lang niet zo sterk als de grote Amerikaanse leagues. Er is eerder sprake van een Europees schaalniveau, met semiprofs, bescheiden bezoekersaantallen en wankelbegrotingen. Regelmatig gaan er lacrosse-ondernemers met hun franchise failliet. In de Amerikaanse sportmarkt laat men zich daardoor echter niet uit het veld slaan. Uithuilen en opnieuw beginnen is het devies. Eens moet het lukken. Sportief ondernemen in de marge. Ook dat is sportbusiness. ●

Pieter Verhoogt is directeur van sporteconomisch adviesbureau Sport2B (www.sport2b.nl). Hij is tevens gastdocent sporteconomie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Tabel 1 Lacrosseteams in de Verenigde Staten.

Major League Lacrosse	National Lacrosse League
Boston Cannons	Boston Blazers
Chicago Machine	Buffalo Bandits
Denver Outlaws	Colorado Mammoth
Long Island Lizards	Edmonton Rush
Toronto Nationals	Minnesota Swarm
Washington Bayhawks	Orlando Titans
	Philadelphia Wings
	Rochester Knighthawks
	Toronto Rock
	Washington Stealth